

№ 9 (70)
31 СЕНТЯБРИ СОЛИ 2015

Огози нашр 18 декабри соли 2009

Иттифоқ аст он, ки ҳар душворро осон кунад,
Варна аз тадбири як нохун гиреҳ натвон кушод.

ҲОММАЗИ ОМУЗГОР

Нашрияи Кумитаи иттифоқи касбаи маориф ва илми Ҷумҳурии Тоҷикистон

ТАБРИКОТИ ПРЕЗИДЕНТ БА МУНОСИБАТИ РӯЗИ ЗАБОНИ ДАВЛАТӢ

Ҳамватанони азиз!

Дар кишвари маҳбубамон ҳар сол рӯзи 5 - уми октябр Рӯзи забони давлатӣ таҷлил мегардад.

Ба ин муносибат тамоми мардуми шарифи Тоҷикистон, кулли ҳамватанони бурунмарзӣ ва дӯстдорони забони ноби тоҷикиро табрик гуфта, барои ҳар яки шумо саломативу хушбахтӣ орзу менамоем.

Ҳоло барои рушди инкишофи забони давлатӣ шароити мусоид фароҳам оварда шудааст ва тамоми асноди қонунгузорӣ ва дигар санадҳои меъёрии ҳуқуқӣ бо забони тоҷикӣ таҳия мегарданд ва рӯзномаву маҷаллаҳо, китобҳои дарсиву таълимӣ, оммавию бадеӣ ба забони давлатӣ ба нашр мерасанд.

Ба шарофати соҳибистиқлолӣ забони тоҷикӣ мисли давлати миллиамон дубора эҳё гардида, имрӯз дар тамоми қаламрави кишвар мақоми шоиста пайдо намудааст.

Дар натиҷа ин санаи муборак дар қатори пурифтихортарин чашнҳои Ватани азизамон қарор дошта, мо онро мисли дигар муқаддасоти миллии худ гиромӣ ва муътабар медонем ва ба сифати нишонаи ҳасти миллат чун ғавҳараки чашм ҳифз менамоем.

Ба ин мақсад мо Қонуни Ҷумҳурии Тоҷикистон «Дар бораи забони давлатӣ Ҷумҳурии Тоҷикистон»-ро қабул карда, ҷиҳати татбиқи он ва назорати иҷрои муқаррароти қонун дар сохтори Ҳукумат мақоми ваколатдорро таъсис додем, ки вазифаи он ҳамчунин тарғибу ташвиқи забони давлатӣ ва рушди минбаъдаи он мебошад.

Дар ин давра қабул гардидаи Барномаи рушди забони давлатӣ Ҷумҳурии Тоҷикистон барои инкишофи босуботи забони миллиамон заминаи хуб фароҳам оварда, дар тақими пояҳои асосии рушди забони давлатӣ ҳамчун омилҳои муҳимми пойдеории миллат ва давлатдорӣ миллӣ, инчунин устувор намудани меъёрҳои таърихиву адабии он мусоидат намуд.

Забони хушоҳангу зебо ва шевову шоиронаи тоҷикӣ дар даврони истиқлолияти давлатӣ нерӯи тоза гирифта, имрӯз аз минбари бонуфзтарин созмони дунё – Созмони Милали Муттаҳид баланд садо медиҳад ва шуҳрати Тоҷикистони азизро дар арсаи байналмилалӣ боз ҳам афзун мегардонад.

Мо бояд талош намоем, ки забони тоҷикӣ ҳамеша ҳамин гуна нуфузу мақом дошта, асолати худро ҳифз ва ба халқи азизамон хизмат намояд.

Забон дар ҳама давраи замонаҳо барои муаррифии миллати руҳи муҳим ва муқаддас ба шумор рафта, поку беолоиш нигоҳ доштани он вазифаи ҳар як соҳибзабон ва шахси ватандӯст мебошад.

Арҷ гузоштан ба забони давлатӣ ва риояи меъёрҳои он шароит фароҳам месозад, ки балогат ва фасоҳати забон густариш ёбад, сохтори он тақвир гардад ва қонунмандии рушди забони давлатӣ тақвият ёфта, инкишофи бонизомии он таъмин карда шавад.

Хотирнишон месозам, ки забони давлатӣ имрӯз ҳамчун падидаи муҳимми шуури миллӣ хизмат намуда, яке аз рӯкҳои бунёди худогоҳиву худшиносии миллӣ ба шумор меравад.

Бинобар ин, моро зарур аст, ки аҳаммияти забони давлатиро дар миёни кӯдакон ва наврасону ҷавонон тарғиб намоем ва онҳоро бо нозуқиҳои забон шинос намуда, сарвати

маънавии халқи фарҳангпарвар будани онро ҳамаҷониба шарҳ диҳем.

Зеро тафаккури миллии ҳар як шахс тавассути забони миллиаш рушд меёбад.

Дар шароити муосир забони тоҷикӣ инчунин хусусияти баҳамроӣ ва ваҳдатфарӣ дошта, дар тақими тафаккури миллӣ ва ғояи ваҳдати миллӣ нақши барҷаста дорад.

Боиси хушқолии зиёд аст, ки имрӯз бо забони адабии тоҷикӣ сухан гуфтан дар сартосари Тоҷикистони азиз ба ҳукми анъана даромада, мардум, баҳусус наврасон ва ҷавонон кӯшиш карда истодаанд, ки қонунмандии меъёрҳои забони адабию ба инобат гирифта, сухангӯю сухандон бошанд.

Мушоҳидаҳо нишон медиҳанд, ки онҳо бо як меҳру муҳаббати хоса, бо садоқате, ки ба забони тоҷикӣ доранд, кӯшиш менамоянд меъёрҳои забони адабию риоя карда, бо забони фасеҳу шоиронаи тоҷикӣ озодона ҳарф зананд ва фикру андешаҳои худро бо ин забони гӯшнавоз ва гуворову дилкаш озодона, равшану возеҳ баён созанд.

Чунин эҳтиром гузоштан ба забони давлатӣ аз он шаҳодат медиҳад, ки наслҳои оянда барои ҳифзу нигоҳбонии ин муқаддасоти миллиамон талош варзида, онро ба сифати меҳри модар қадрдонӣ хоҳанд кард.

Забони тоҷикӣ имрӯз ба забони илму фарҳанг табдил ёфта, чорабиниҳои илмӣ бо забони давлатӣ сурат мегиранд, олимони мо асарҳо ва мақолаҳои онро бо риояи меъёрҳои забони адабии тоҷикӣ таҳия карда, ҷиҳати ин-

кишофи забон сайёу кӯшиши зиёд менамоянд.

Дар ду даҳсолаи охир дар мамлакат як қатор донишномаҳо, луғатномаҳо ва фарҳангҳои дузабонаву сезабона интишор шуданд, ки онҳо бо забони меъёр ва риояи қоидаҳои таркиби дохилии забони адабии тоҷикӣ чоп шуда, барои боз ҳам васеъ тарғиб кардани забони давлатӣ замина фароҳам оварданд.

Мо бояд минбаъд низ ба масъалаи рушди меъёрҳои забони давлатиамон эътибори ҷиддӣ ва доимӣ диҳем ва ба ин хотир мутахассисони забоншиносӣ суханшиносро зарур аст, ки ҷиҳати тақвир додани қоидаҳои забони тоҷикӣ, риояи асолати меъёрии он тадбирҳои судманд андешанд ва дар тарғибу ташвиқи ин забони хушоҳанги рӯҳнавоз ҳиссаи ватандӯстона гузоранд.

Зеро забони тоҷикӣ асоси муҳимтарини ҳофизаи таърихӣ халқамон ба шумор рафта, забони тамаддун ва пояи тафаккури миллӣ ба шумор меравад.

Ин арзиши миллиро ниғаҳдорӣ қардан вазифаи муқаддаси ҳар як шаҳрванди бонангу номус ва ватандӯсту ватандори Тоҷикистони маҳбубамон буда, бовар дорам, ки барои беолоишу бегазанд ҳифз кардан ва ба ояндагон ба мерос гузоштани ин забони гуворо ҳама яқҷоя ҷаҳд менамоем ва рушди устувори онро таъмин мегардонем.

Бори дигар чашни Рӯзи забони давлатӣ ба ҳамаи ҳамватанони азизамон ва дӯстдорони калому сухани ноби шоиронаи тоҷикӣ муборак бошад!

ОМУЗГОРОНИ АРҶМАНД, ҲАМКОРОНИ АЗИЗ!

Шуморо ба муносибати Иди касбиатон, яъне Рӯзи ҷаҳонии омӯзгорон самимона табрик намуда, бо истифода аз ин фурсат мехостам миннатдорӣ ва қаноатмандии амиқи хешро ба шумо барои ин ҳама заҳамоти бедареғ иброз дорам!

Омӯзгорӣ пешаи пуршараф, пурифтихор ва ҳам пурмасъулият аст. Миллати тамаддунофари мо дар тамоми давраи замонаҳо дар адабиёти илмиву адабии худ ин пешаро васф кардаву шахсияти омӯзгорро муътабар ва гиромӣ доштаанд. Воқеан, агар омӯзгор намебуд, башарият ба ин сатҳи маърифат, илм ба ин вусъати оламгир ва тарақиёт ба ин суръати беназир намерасид. Рисолати фаъолияти шумо ҳамеша мавриди назари Миллат ва тавачҷуҳи Ҳукумат аст! Ҳар як амали нек ва заҳмати софдилонаи шумо тақдир мешавад!

Бори дигар ҳамаи шумо - кормандони соҳаи маориф ва илми Ҷумҳурии Тоҷикистонро самимона табрик намуда, бароятон саломатӣ, ободиву саодати рӯзгор ва дар фаъолияти касбиатон муваффақияту комёбиҳо орзумандам! Бигзор соли хониши 2015-2016 соли пурмахсули кашфиётҳои илмӣ, дастовардҳои эҷодӣ ва навгониҳои фараҳбахш бошад!

Иди касбӣ муборак!

Кумитаи иттифоқи касбаи маориф ва илми Ҷумҳурии Тоҷикистон

Мушовараи Вазорати маориф ва илми Ҷумҳурии Тоҷикистон

Рӯзи 3 октябр Мушовараи Вазорати маориф ва илми Ҷумҳурии Тоҷикистон баргузор гардид. Дар Мушовара аз фаъолияти нӯҳ моҳи соли қорӣ натиҷагирӣ шуда, аз ҷумла қайд гардид, ки нисбат ба ҳамин давраи солҳои гузашта

дастовардҳо хело зиёд мебошанд. Ин нишондод гувоҳи он аст, ки Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон муҳтарам Эмомалӣ Раҳмон нисбат ба соҳаи маориф аҳамияти хоса зоҳир намуда, пешрафти дигар соҳаҳоро маҳз ба соҳаи маориф ва илм алоқаманд медонанд.

Мулоқот бо донишҷӯёни Донишкадаи давлатии забонҳои Тоҷикистон ба номи С. Улуғзода

Яке аз самтҳои муҳими фаъолияти коркунони соҳаи маориф ва илм ин ба таълиму таърибия фаро гирифтани насли наврас ва ҷавонон, дар рӯҳияи баланди худшиносиву худогоҳӣ, эҳтиром ба арзишҳои миллӣ ва давлатдорӣ ва пос доштани анъанаҳои неки ниёгон мебошад. Дар робита ба ин масъала рӯзи 22 сентябр дар Донишкадаи давлатии забонҳои Тоҷикистон ба номи С. Улуғзода бо иштироки донишҷӯёну устодон, фаъолони ҷомеаи шаҳрвандӣ ва кормандони соҳаи маориф ва илми кишвар вохӯрӣ баргузор шуд.

Зимни мулоқот бо донишҷӯён раиси Иттифоқи касбаи маориф ва илми Ҷумҳурии Тоҷикистон Рамазон Одинаев оид ба аҳамияти маориф ва илм дар тарбияи худшиносӣ ва худогоҳии ҷавонон, баланд бардоштани рӯҳияи ватанпарастии онҳо ва пешгирии аз зуҳуроти номатлуби ифротӣшавии баъзе ҷавонон, махсусан донишҷӯён суҳанронӣ карда аз ҷумла зикр намуд:

«Дар шароити имрӯзаи ҷомеаи ҷаҳонӣ, ки башарият дар рӯёри хатарҳои глобалӣ, аз қабилӣ терроризму экстремизм қарор дорад, таълиму тарбияи насли наврас ва ҷавонон аҳамияти беш аз пеш пайдо мекунад. Зеро ки тибқи омори мақомоти дахлдор низ маҳз наврасону ҷавонон, ҳамчун нерӯи ҳассос ва дар айни ҳол осебпазир қурбони дасисаҳои гуруҳҳои ифротӣ мешаванд. Биноан, мо устодону донишҷӯёнро лозим аст, ки бо дарки ин вазъияти ҳассос аз ифротӣшавии ҷавонон,

ки барои баъзеи мо ҳамсол, барои дигаре ҳамсояву ҳамзодгоҳу ҳамкор ҳастанд, ҳарчи барвақттар ҷилавгирӣ кунем. Роҳу равишҳои мубориза ба ин зуҳуроти номатлубро пайдо намуда, онро решакан намоем. Барои пурзур намудани назорат дар ин самт фаъолияти дастаҷамъона дар миёни ниҳоду мақомот ва муассисаҳои давлатӣ, инчунин тамоми субъектҳои, ки аз ифротӣшавии ҷавонон пешгирии мекунад, лозим аст.

Р. Одинаев иллати ифротӣшавии баъзе ҷавононро маҳз дар тарбияву дониши кофӣ надоштан ва аз ахлоқи маърифат дур будани онҳо арзёбӣ карда, аз ҷумла афзуд, ки давлат тамоми имконотро барои зиндагии сазовор ва шоистаи мардум, ба хоса таҳсили донишҷӯён фароҳам кардааст:

«Имрӯзҳо соҳаи маориф ва илм тамоми имконотро барои тарбияи насли наврас ва ҷавонон дар ихтиёр дорад. Кӯшишҳои Сарвари Давлат муҳтарам Эмомалӣ Раҳмон барои бунёди мактабҳои наву замонавӣ, марказҳои илму касбомӯзӣ ва маҷмааҳои варишӣ маҳз ба ҳамин хотир аст, ки ин нерӯи ояндасози миллат дар рӯҳияи худшиносӣ, ватандӯстӣ, инсондӯстӣ ва таҳаммулпазирӣ ба камол расад.

Дар охир донишҷӯён ба суолҳои зиёди худ посух гирифта, изҳор доштанд, ки чунин мулоқотҳо хеле муҳим ва саривақтӣ мебошанд.

«ҶО»

МУРОҶИАТНОМАИ

Ҷавонон-кормандони соҳаи энергетикаи кишвар оид ба шадидан маҳкум намудани омилҳои номатлуби ҷамъиятӣ

Санаи 11 сентябри соли қорӣ бо иштироки Кумитаи ҷумҳуриявии иттифоқи касбаи кормандони энергетикаи Тоҷикистон ва ШСХК «Барқи Тоҷик» дар толори ШСХК «Барқи Тоҷик» бо иштироки зиёда аз 150 нафар коргарҷавонони соҳаи энергетикаи Тоҷикистон ва меҳмонон аз Федератсияи иттифоқҳои касбаи мустақили Тоҷикистон, Кумитаи ҷавонон, вариш ва сайёҳии назди Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон, Кумитаи кор бо занон ва оилаи назди Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон, Шӯрои ҳаракати Ваҳдати миллӣ ва эҳёи Тоҷикистон, Шӯрои собиқадорони ҷанг ва меҳнати ноҳияи Сино, Кумитаи ҷумҳуриявии иттифоқи касбаи кормандони тандурустии Тоҷикистон, Кумитаи ҷумҳуриявии иттифоқи касбаи кормандони маориф ва илми Тоҷикистон Конфронси ҷумҳуриявӣ бахшида ба ҷашни 24-солагии Истиқлолияти давлатии Ҷумҳурии Тоҷикистон таҳти унвони «Нақши ҷавонон дар инкишофи ҷомеаи муосир» баргузор гардид.

Дар Конфронс Назарзода А.Г.- Раиси Кумитаи ҷумҳуриявии иттифоқи касбаи кормандони энергетикаи Тоҷикистон, Мирзошоҳрӯҳ Асрори- Муовини аввали Раиси Шӯрои ҳаракати Ваҳдати миллӣ ва эҳёи Тоҷикистон, Азимова М.- намояндаи Кумитаи кор бо занон ва оилаи назди Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон, Расулов Х.М.- иштирокчи Ҷанги Бурурги Ватанӣ, Шарипов И.Ш.- Раиси Шӯрои собиқадорони ҷангу меҳнати ноҳияи Сино ва намояндагони ҷавонон суҳан гуфта, қайд намуданд, ки воқеан, ҷавонон дар ҷаҳони муосир ҳамчун қувваи бузурги пешбаранда ва бунёдкор эътироф шудаанд ва имрӯз рушди сиёсӣ иқтисодӣ ва иҷтимоиву фарҳангии ягон давлатро бе иштироки фаъолони ҷавонон тасаввур кардан аз имкон берун аст.

Дар конфронс аз тарафи энергетикҳои ҷавони ҷумҳурий ба тамоми ҷавонон мууроҷиатнома қабул шуд, ки дар он қайд шудааст:

Ҳукумати Тоҷикистон ба масъалаи таълиму тарбия ва ташаккули шахсияти наврасону ҷавонон диққати махсус зоҳир намуда, имконият фароҳам меорад, ки онҳо дар беҳтарин муассисаҳои таълимии мамлакат ва хориҷ аз он таҳсил кунанд, таҷриба омӯзанд ва соҳиби касбу ҳунарҳои замонавӣ гарданд.

Аз он қаноатмандӣ изҳор гашт, ки имрӯз аксарияти ҷавонони мо бо азму иродаи қавӣ ва бо завқи баланд илму донишҳои муосирро аз худ намуда, дар соҳаҳои гуногуни ҳаёти давлату ҷомеа ва ба хотири рушди кишвари маҳбубамон саъю талоши фаъолона доранд.

Дар даврони истиқлолияти давлатӣ Ҳукумати кишвар нисбат ба ҷавонон таваҷҷуҳ ва ғамхорӣ махсус зоҳир намуда, ба хотири дастгирии онҳо тамоми тадбирҳои заруриро амалӣ мегардонад. Аз ҷумла, дар ин давра ҷиҳати пешбурди сиёсати давлатии ҷавонон ва фароҳам овардани шароити мусоид барои инкишофи ҳамаҷонибаи онҳо як силсила нақшаҳои барномаҳо қабул ва амалӣ гардонда шуда, татбиқи як қатор барномаҳои дигар идома дорад. Ин санадҳои риояи ҳуқуқҳои конститусионии ҷавононро таъмин намуда, ба боло рафтани мақоми онҳо дар ҳаёти сиёсӣ иқтисодӣ ва иҷтимоиву маънавии ҷомеа, беҳтар гардонидани шароити зиндагиву таҳсил, касбомӯзӣ ва фаъолияти пурсамари онҳо мусоидат мекунад.

Бо ин мақсад пешбарии ҷавононро ба вазифаҳои роҳбарикунанда чун падидаи ғамхорӣ доимии Ҳукумати мамлакат минбаъд низ идома хоҳад дод.

Боиси таассуф аст, ки вақтҳои охир баъзе ҷавонон ба ҷойи сайё талоши фаъолона дар роҳи илму донишомӯзӣ, аз худ кардани касбу ҳунар ва ширкат дар корҳои ободониву созандагӣ ба амалҳои номатлубе даст зада истодаанд, чанде аз онҳо дар ҷанги Сирия ширкат меварзанд. Мо ҷавонон ва кормандони соҳаи энергетика амалӣ террористие, ки рӯзи 4 сентябри соли равон дар шаҳрҳои Душанбею Ваҳдат аз тарафи дастаи авбошон бо сарвариҳои хоини миллат Назарзода Абдуҳалим (Ҷоҷи Ҳалим) сурат гирифт, шадидан маҳкум менамоем. Ин амалҳои таҳрибкорона шаҳодат медиҳад, ки гурӯҳҳои террористӣ меҳозанд сулҳу субот ва амниятро, ки саодату шуқуфӣ ва пешрафти миллат ба онҳо вобастагӣ дорад, халалдор созанд. Онҳо рушду пешрафт ва ободии кишвари соҳибистиқлоламонро нодида гирифта, ба ҳар восила меҳозанд мақсаду ниятҳои нопокашонро пиёда кунанд, аммо мардуми худогоҳу бедори тоҷик, ки рӯзҳои сахтро аз сар гузаронидааст, ҳаргиз фирефтаи амалҳои сӯзандаи онҳо намегардад, ба қадри сулҳу ваҳдат мерасад ва ҳамеша оромӣ осудагӣ ва сиёсати сулҳовару созандаи Президенти кишварро ҷонибдорӣ менамоем, ҳамагонро ба бетараф набудан нисбат ба арзишҳои миллӣ, истиқлолият ва ваҳдату амнияти пойдор, тақдири имрӯзу фардои обу хоки диёр осоиштагии ҳар як хонадон даъват намуданд.

Ҷавонони соҳаи энергетикаи Тоҷикистон ҳамеша сулҳу бар ҷанг ва озодию истиқлолро бар истеъмори тарҷеҳ медиҳанд ва дар партави ваҳдату истиқлоли давлатӣ пайи густариши маънавиёти миллат камар мебандад.

Маълумотнома

Оид ба семинари омӯзишии баргузоргардида бо иштироки намояндагони Кумитаи ҷумҳуриявии иттифоқи касабаи кормандони маориф ва илми Ҷумҳурии Тоҷикистон дар шаҳри Норақ аз 19 августи соли 2015.

Кумитаи иттифоқи касабаи маорифи шаҳри Норақ барои ташкил намудани семинари омӯзишии якрӯза бо раисони ташкилотҳои ибтидоии иттифоқи касаба ва муассисаҳои таълимии шаҳри Норақ ба Кумитаи соҳавии ҷумҳуриявӣ дархост ирсол намуд.

Семинари омӯзишӣ дар асоси дархост дар таърихи 19 августи соли 2015 дар толори маҷлисоҳои муассисаи таълимии №3-и шаҳр бо иштироки намояндагони Кумитаи ҷумҳуриявӣ Саъдиев Ш. – сармутахассис, Сангинов К. – ҳуқуқшинос ва раисони Кумитаҳои ибтидоии муассисаҳои таълимии шаҳр барпо гардид. Баъди шиносӣ, нахуст Саъдиев Ш. ба ҳозирин дар бораи моҳияти Шарикӣ иҷтимоӣ суҳанронӣ намуда, инчунин ӯ оид ба вазифа ва уҳдадорӣҳои Кумита ва раисони Кумитаҳо дар коллективҳои меҳнатӣ низ изҳори андеша кард. Сипас дар байни раисони Кумитаҳо ва намояндагон саволу ҷавоб ва дархостҳо доир гардид. Масъалаҳои таътили хонандагон дар моҳи январ ва бинобар ин дер баргузор шудани “Занги камолот”-у ба таъхир афтодани рухсатии меҳнатии омӯзгорон ва зуд бо сабаби машваратҳои августӣ ҷамъбаст шудани он, тайёри ба давраи зимистонгузаронии муассисаҳои таълимӣ,

рузҳои аз рухсатӣ истифоданашудаи омӯзгорон, дар як замон рост омадани дарси ғоибхонон ва аттестатсияҳои аз синф ба синфгузаронӣ, пардохти ҳама-солаи муоинаи тиббӣ, миқдори соатҳои дарсии омӯзгорони соатбайъ, маоши кормандони лагерҳои наздимақтабӣ (майдончаҳои тандурустӣ) ва ғайра дар семинари омӯзиши мавриди муҳокимаву баррасӣ қарор гирифта, дар робита ба ин суолҳо посуху машваратҳои мушаххас дода шуданд.

Ҳамчунин, иброз гардид, ки аз Кумитаи ҷумҳуриявӣ ҳамамола 8-10 роҳ-

хати имтиёзнок чун мешаваду халос. Ҷалби фарзандони омӯзгорон бо сабаби кам будани маблағҳо ба истироҳати тобистона бисёр фоизи камро ташкил мекунад.

Семинари омӯзишии ташкилнамуда бо раисони ташкилотҳои ибтидоии иттифоқи касаба ва муассисаҳои таълимии шаҳри Норақ муфид ва саривақтӣ арзёбӣ шуда, дар кори худ як қатор масъалаҳои ҷориро ҳал намуд.

А.Фозилов, раиси иттифоқи касабаи ш. Норақ

Дар партави Қарорҳои ҷаласаи Шӯрои Генералии Федератсияи иттифоқҳои касабаи мустақили Тоҷикистон

СЕМИНАРИ ОМУЗИШӢ БАРОИ ФАЪОЛОНИ ИТТИФОҚИ КАСАБАИ СОҶА МУФИД БУД

Дар банди 2/13-и Қарори ҷаласаи Шӯрои Генералии Федератсияи иттифоқҳои касабаи мустақили Тоҷикистон аз 26 июни соли 2015, № ШГ 9/9 «Дар бораи роҳу усулҳои фаъолияти ҳамарӯзаи иттифоқҳои касабаи Тоҷикистон дар замони муосир омадааст: -такмили ихтисос ва баланд бардоштани савияи дониши фаъолон, роҳбарон ва кормандони иттифоқҳои касаба ба роҳ монда шавад.

Бо ин мақсад санаи 25 августи соли 2015 дар маҷлисоҳои Шӯрои иттифоқҳои касабаи вилояти Хатлон Раёсати сайёр ва семинари омӯзишии Кумитаи ҷумҳуриявии иттифоқи касабаи кормандони саноат рушди маҳаллӣ, хоҷагии манзилию коммуналӣ, газ ва хизматрасонии Тоҷикистон бо иштироки васеи кормандон, роҳбарон, раисони иттифоқи касабаи соҳа, фаъолони иттифоқи касаба семинар машварати минтақавӣ бо иштироки аъзоёни Раёсати Кумитаи ҷумҳуриявии иттифоқи каса-

баи соҳа, Раёсати кумитаи иттифоқи касабаи соҳавии вилояти Хатлон, Зоиров Ҳабибулло- мудирӣ шуъбаи ҳифзи меҳнати Шӯрои иттифоқҳои касабаи вилояти Хатлон, Гадов Рустам –мутахассиси намояндагии Корхонаи воҳиди давлатии «Хоҷагии манзилию коммуналӣ» дар вилояти Хатлон, Комилов Шариф –нозири ҳифзи меҳнати кумитаи иттифоқи касабаи соҳавӣ, Сатторов Ҷаббор – Сарнозири шуъбаи ҳифзи меҳнати иттифоқи касабаи соҳа аз рӯи барномаи махсус гузаронида шуд.

Дар Раёсати сайёр ва семинари омӯзишӣ Муродов Р.Ҷ –раиси Кумитаи ҷумҳуриявии иттифоқи касабаи кормандони саноат рушди маҳаллӣ, хоҷагии манзилию коммуналӣ, газ ва хизматрасонии Тоҷикистон бо сухани ифти-тоҳи оғоз бахшида, кори раёсат ва семинари омӯзиширо оид ба роҳу усулҳои фаъолияти иттифоқи касаба дар замони муосир Иннатулоева С. Р- раиси Кумитаи иттифоқи касабаи кормандони

саноат рушди маҳаллӣ, хоҷагии манзилию коммуналӣ, газ ва хизматрасонии соҳавии вилояти Хатлон, мақсаднок арзёбӣ намуданд. Сипас мудирӣ шуъбаҳои ҳифзи меҳнати соҳавӣ Комилов Шариф, Сатторов Ҷаббор, Гадов Рустам –мутахассиси намояндагии Корхонаи воҳиди давлатии «Хоҷагии манзилию коммуналӣ» дар вилояти Хатлон, аз таҷрибаи корӣ ҳамарӯзаи худ оид ба фаъолияти иттифоқи касаба дар давраи ҳозира баромад намуда, тақлифҳои муфид барои такмили минбаъдаи фаъолияти корӣ дар замони муосирро пешниҳод намуданд.

Аз рӯи масъалаи рӯзномаи семинари омӯзишӣ ҳамчунин Сафаров А. – директори ҚДФ хоҷагии манзилию коммуналии ноҳияи Хуросон, Шодиев А. – раиси иттифоқи касабаи ҚДФ хоҷагии манзилию коммуналӣ ноҳияи Хуросон, Шарипов А. – сармуҳандиси ниҳолпарварии шаҳри Қурғонтеппа, Нидоев Г. – сармуҳандиси ҚДФ хоҷагии манзилию комму-

налӣ ноҳияи Ҷ. Руми ва ғайраҳо барои таъмини иҷрои қарорҳои Шӯрои Генералии Федератсияи иттифоқҳои касабаи мустақили Тоҷикистон дар ташкилотҳои ибтидоии иттифоқи касабаи соҳа баромад намуданд.

Дар рафти Раёсати сайёр ва семинари омӯзишӣ ва дар охир саволу ҷавобҳои вобаста ба мавзӯи мавриди назар баргузор гардид.

Дар охир Муродов Р.Ҷ – раиси Кумитаи ҷумҳуриявии иттифоқи касабаи кормандони саноат рушди маҳаллӣ, хоҷагии манзилию коммуналӣ, газ ва хизматрасонии Тоҷикистон кори Раёсати сайёр ва семинари омӯзиширо ҷамъбаст намуда, ба иштироккунандагон ва фаъолони иттифоқи касаба миннатдорӣ баён намуд ва иброз дошт, ки чунин як семинари омӯзишӣ дар дигар минтақаҳо низ баргузор хоҳад шуд.

Ахмедов Пулодҷон, аъзои Раёсати ҚЧ иттифоқи касаба

АНДЕШАИ МУТАХАССИС

МАХСУСИЯТҶОИ КАСБИ ОМУЗГОРӢ

Кулли донишмандони соҳаи тарбия иттифоқи назар доранд, ки шоҳсутуни амали таълим ва тарбия омӯзгор ба ҳисоб меравад. Сирри муваффақият ба ҳама маъно дар шахсияти омӯзгор нуҳуфтааст. Аз ин нуқтаи назар, муаллим ва мураббӣ аз нигоҳи хусусиятҳои шахсӣ, иҷтимоӣ ва касбӣ комилан бояд омода бошад, то ба ин восита вазифаи пурмасъулияти худро бояду шояд иҷро намояд. Шайху-раис Ибни Сино вобаста ба ин масъала чунин мегӯяд: «Тарбияткунандаи кӯдак бояд дорой сифоти зерин; оқил бодӣёнат, донандаи хуби масоили тарбияи нафс, донандаи хуби роҳҳои тарбияи кудакон, бовиқору ҷиддӣ, хушахлоқу нармху, зирак, ҷавонмард ва поксурату поктинат». Мутахассисони соҳа иддае аз хусусиятҳои касбии омӯзгориро зикр кардаанд, ки мавҷудияти онҳо барои ҳар муаллим ва мураббӣ ноғузир аст.

Якум, хусусияти ҷисмии омӯзгор аст, ки комилан бояд солим бошад, то тавонад ба муваффақият вазифаи аслии омӯзгорро ба анҷом расонад; ба сару либоси тозаю озода ба дарсгоҳ ҳозир шавад.

Дуввум хусусияти ақлӣ ва илмӣ. Бузургтарин ҳиссаи муваффақияти омӯзгор бо заковат, ҳозирҷавобии ӯ вобаста аст. Муаллим бояд мулоҳизакор ва нозукбин буда, барои ҳалли муноқиша ва қаноатманд кардани талабагон қудрат дошта бошад. Зери мафҳуми хусусиятҳои ақлӣ ва илмӣ муаллим ва мураббӣ нуқтаҳои зерин фаҳмида мешавад. Омӯзгор дар тамоми мароҳили таълим бояд соҳиби заковати баланд бошад, то ин, ки барои расонидани маълумот ба зеҳни шогирдон аз беҳтарин ва саҳлтарин метод истифода бурда тавонад. Бо ин амал ӯ дар назди талабагон соҳиббаҳтиром гашта, дар посухи саволҳои шогирдон очиз наместонад. Омӯзгор бояд аз фанне, ки ба талабагон таълим медиҳад огоҳии комил дошта навоар бошад; бояд аз соҳаи педагогика ва психологияи синнусоли оғош бошад, то талабагонро вобаста синну сол ва марҳилаи омӯзиш таълим дода тавонад.

Сеюм хусусиятҳои ахлоқӣ аст. Шубҳае, нест, ки шахсияти омӯзгор ба ақлу равони талабагон таъсири ниҳоят бузург мерасонад. Зеро онҳо зерӣ таъсири шакли зоҳирӣ, ҳаракат, ишора, гуфтор ва ахлоқи ӯ қарор мегиранд. Шояд беҳтарин сухан дар робита ба ин мавзӯ ривояте аст, ки нафар ба мураббӣ писараш чунин гуфтааст: « Якумин ислоҳоте, ки ту нисбат ба фарзандони ман роҳандозӣ мекунӣ, бояд ислоҳи худат бошад. Аввал худро ислоҳ кун, зеро чашми онҳо танҳо аъмоли туро мебинад. Дар назари онҳо хубӣ ҳамоно аст, ки ту онро хуб мепиндорӣ ва амали зишт он аст, ки ту онро қабех донӣ».

Муҳимтарин сифоте, ки мавҷудияти он барои муаллим зарур дониста мешавад, ба таври зерин аст: бояд ба андозаи зарурӣ аз фанни ахлоқ, сиёсат, ҷомеашиносӣ ва иқтисод бохабар бошад, то шогирдонро ҳамчун узви фаъол ва судманд барои ҷомеа ба воя расонад. Омӯзгор бояд нисбат ба шогирдонӣ худ мушфику меҳрубон ва дилсӯз бошад, то ба ин роҳ дили шогирдонро ба асорат бигирад.

Ҳамзамон набояд сангдил ва саҳтгир бошад, ончунон, ки талабагон ба ӯ нафрин кунанд. Зеро ин амал ба он оварда мерасонад, ки ӯ дар миёни шогирдон эҳтиромро аз даст медиҳад. Риояи низом аз ҷониби талабагон танҳо аз рӯи эҳтиром бояд асос ёбад, на аз саҳтгирӣ бемаҳали омӯзгор. Ҳамзамон устод набояд бештар аз ҳадди лозим нармхӯ бошад, зеро баъзантшояд талабагон аз ин рафтори ӯ сӯи истифода намоянд, балки омӯзгор ин гуфтаи ҳақими сухан ва муаллими тарбия Саъдии Шерозиро барои худ шиор қарор диҳад: «Дуруштию нармӣ ба ҳам дарбех аст!»

Устод доим аз сифоти ҳикмат, зиракӣ ва ҷиддият бояд истифода барад. Дар чунин сурат кӯдакони эҳсос мекунанд, ки ба омӯзгор ниёз доранд ва ҳатман барои рафъи мушкилоти худ ба назди устодашон ҳозир мешаванд. Ҷиддияти устод дар қалби талабагон ниҳили эҳтиромро нисбат ба амалкарди ӯ месабзонад. Ҷиддият ба он маъно аст, ки ӯ бояд ба ҳар коре, ки азм кард онро ба субот расонад ва барои иҷрои он чандифира нашавад. Вобаста ба алоқаи устоду шогирд донишмандон чунин гуфтаанд: «Иртиботи устоду шогирд, пеш аз ҳама монанди алоқаи бародари бузург бо додаракони хурдӣ ё дустона аст». Омӯзгор дар адои рисолати худ бояд ихлоси комил дошта бошад. Аз ин рӯ бояд барои адои ин масъулият амин ва боихлос бошад. Аз худ садоқат нишон диҳад. Ва маълумоти муфидро барои талабагон интиқол дода аз маълумоти зараровар худдорӣ намояд. Набояд фаромӯш кард, ки омилҳои асосӣ дар рӯ овардани талабагон ба дониш, вобаста ба фаъолияти омӯзгор аст.

Чои шубҳа нест, ки бурду боҳти масоили марбут ба таълиму тарбияи талабагон ба омӯзгори муваффақ ба таълими ниҳоят қавӣ дорад. Барои боз ҳам иҷро гаштани касби омӯзгорӣ аз ҷониби муаллим ва мураббӣ қаблан бояд шахсан худӣ омодагии касбӣ дошта бошад. ӯ бояд дар раванди фаъолияти доимии худ барномаҳои таълимӣ ва тарбиявиро, ки аз се пояи асосӣ иборат аст аз худ намояд.

1. Омодагии умумии илмӣ (тарбияи умумӣ). Муваффақияти омӯзгор дар ҳаёти умумии худ ва фаолияти омӯзгорияш то як андоза ба ин нуқтаҳо ба таълими зич дорад : васеъ будани доираи маълумоти умумии ӯ дар ҳар боб; аз мушкилоти ҷомеа , миллат, олами бузурге, ки ӯро ихота дорад, огоҳ будан.

Омӯзгор бояд дараҷаи маърифат, фалсафа ва ҳадафҳои ҷомеаро, ки дар он ҳаёт ба сар мебарад ба тамоми паҳлӯҳои иҷтимоӣ, иқтисодӣ ва сиёсӣ аш омӯзад. Илова ба ин аз маълумоти асосии асри худ, маҳсусан фарҳангу тамаддун бохабар бошад. Дар ин замина ӯ метавонад ба шогирдонаш дар мубориза алайҳи мушкилот кумак кунад бо ин восита барои онҳо тавофуқи психологӣ ва иҷтимоиро фароҳам оварад. Талабагон низ дар навбати худ бо ин роҳ барои тарақиёти ҷомеа метавонанд саҳм гузор бошанд. Аз ин сабаб маърифатнокӣ ва маълумоти умумӣ дар ҳар боб бояд ҷузъӣ асосии барномаҳои тайёрии касбии омӯзгор бошад.

2. Омодагии илмии таҳассусӣ (тарбияи таҳассусӣ).

Ин омодагии ба навъи таҳассусе вобаста аст, ки онро муаллим бо назардошти қудрат ва имкониятҳои илмии худ интихоб кардааст. Қабл аз он, ки омӯзгор по ба майдони фаъолият гузорад, бояд аз маводе, ки онро таълим медиҳад, огоҳии комил дошта бошад, барои таълими он фан саҳтгир пайдо кунад. Ва бо методҳои нав ба нав онро ба талабагон таълим диҳад. Шоистагии илмии омӯзгор дар ҳар фан ба андозаи огоҳии ӯ аз он фан вобаста аст.

3. Омодагии касбии таҳассусӣ (тарбияи касбӣ). Барои омӯзгори муваффақ гаштан танҳо иттилои васеъ доштан, маълумоти умумии касб кардан дар доираи таҳассуси худ маҳорат пайдо кардан кифоя намекунад, балки илова ба ин омӯзгор бояд аз донишҳои тарбиявӣ, психологӣ ва таҷрибаҳои амалии таълим оғош бошад. Маҳз ба ин восита ӯ барои ба вучуд овардани донишҳо, маҳфуми илмӣ, маҳоратҳо, самтҳои тарбиявӣ ва таҳассусии зарурӣ дар фаъолияти омӯзгорӣ роҳ меёбад ва аз усули касби омӯзгорӣ, асосҳои таърихӣ, фалсафӣ, иҷтимоӣ ва психологӣ ин касб бохабар мегардад. Дар маҷмӯъ ӯ бояд аз донишҳои педагогӣ оғош бошад, то барои раҳнамои талабагон, идораи синф ва қудрат доштан барои истифодаи воситаҳои диданӣ ва шуниданӣ роҳ ёбад, яъне ниҳоят ҷиҳати ба вучуд овардани фалсафаи тарбияи фаъол қудрат дошта бошад. Қобили зикр аст, ки пеш аз дохил кардани омӯзгор ба муассисаҳои таълимӣ бояд интихоби дуруст сурат бигирад. Омӯзгорон санҷида шаванд ва ин санҷиш бояд дар асоси сифатҳои беҳтарини омӯзгори муваффақ сурат гирад, то ин, ки ба касби омӯзгорӣ шахси ноаҳл ва ноуҳдабаро хонда нашавад.

Таҳқиқоти илмии соҳа мавҷудияти тақрибан бисту панҷ сифатро барои ҳар як омӯзгор ҳатмӣ медонанд, ки он сифат ба таври зерин мебошад: қудрати иҷрои ин касбро дошта бошад; шахсияти ҷаззоб дошта бошад; ба пешаи худ ҳавасманд бошад; нисбат ба касби худ ҷиддият зоҳир намояд; соҳиби завқи баланд, адаб ва ҳикмат бошад; дар ҳар маврид аз ҳамкорӣ истифода бурда тавонад ; дар иҷрои касби интихобкардааш устувор бошад; худамал бошад (яъне набояд касе ӯро барои иҷрои масъулият маҷбур кунанд); шучоъ, ҷиддӣ, соҳиби ирода ва ҳадафи возеҳ бошад; дурандеш бедордил, тандуруст, амонатнигоҳдор ,дустдори касби омӯзгорӣ бошад; мураббӣи ҳақиқӣ бошад;покизагиро дуст дорад; хушахлоқ, навҷуо эҷодкор бошад; дар ҳама ҳолат худро идора карда тавонад; аз зиёдравӣ ва саҳлангорӣ парҳез намояд. Дар асоси он чӣ зикр гашт метавон гуфт, ки вазифаи асосии муаллим аз тарбия иборат аст, яъне муаллим пеш аз ҳама тарбиятгар аст ва таълим ҷузъе аз касби тарбиявӣ дониста мешавад. Пас набояд аз хотир баровард, ки дар тарбия «як карда аз сад гуфтор беҳ» гуфтаанд, яъне таъсири тарбияи амалӣ даҳчанд таъсири тарбияи қавлӣ аст.

Фатхулло Латифӣ, омӯзгор.

ЯК НИГОҶЕ
БА ТАЪРИХЧАИ РӢЗИ
ҶАҶОНИИ МУАЛЛИМ

Соли 1966 Созмони ҷаҳонии ЮНЕСКО дар ҳамдастӣ бо Созмони ҷаҳонии кор (ILO) 5 октябрро ба унвони Рӯзи ҷаҳонии омӯзгор ба дунё муаррифӣ кард. Аз он рӯз аҳамияти тадрис ва омӯзиш беш аз пеш шинохта шуда, омӯзгор ва ҷойгоҳи он дар ҷомеа муътабар гардид. Пас аз ҷаҳонӣ шудани рӯзи омӯзгор, бисёре аз кишварҳо таҳти таъсир қарор гирифта, бо ҳимояти созмони ҷаҳонии ЮНЕСКО имтиёзхоеро, ки барои омӯзгорони худ дар назар гирифта буданд, қонунманд карданд. Барои онҳо имкониятҳои вижае фарҳам намуданд. Бо ҳимоятҳои молӣ онҳоро ба фаъолият дар ин замина ташвиқ карданд. Аз соли 1994 ба ин сӯ ҳар сол дар ин рӯз омӯзгорони саросари ҷаҳон рӯзи ҳирфаии худро баргузор мекунанд.

Ба хубӣ метавон дарёфт, ки шароити иқтисодии муаллимон ба наҳва ё тарзи даргузари онҳо бастагӣ дорад. Зеро омӯзгорони фаҳреҳта ва ботаҷриба дар раҳанди таҳлили донишомӯзон бисёр таъсиргузор ҳастанд. Дар Ҷумҳурии Тоҷикистон низ муаллимон аз ҳимоят ва дастгирии давлат бархурдоранд. Маҳсусан Сарвари Давлат Эмомалӣ Раҳмон пайваста ба вазъи илму маориф ва шароити тадрис дар муассисаҳои таълимӣ, тавачҷуҳи вижа зоҳир намуда, дар ин замина ҳамасола имконоти имтиёзҳои омӯзгоронро боло мебардорад. Афзудани эътибору нуфузи омӯзгор дар ҷомеа ва сатҳи дониши толибилмону донишҷӯён дар тайи солҳои охир далолат аз он мекунанд, ки омӯзгор ва ҷойгоҳи он ҳамеша дар мадди назари давлату ҳукумат будааст. Ҳамин аст, ки муаллимон аз вазъияти шуглӣ ва молӣ худ эҳсоси ризоят намуда, беш аз пеш ба ҳирфаи худ вафодор мекунанд.

Ин ҳам дар ҳолат, ки ду даҳсола пеш неӯи зиёде аз соҳаи илму маорифи Тоҷикистон ба далели вазъи боҳронии сиёсӣ иқтисодӣ, шароити номусоиди молӣ ва камбудии имконоти таҳсилӣ ҳирфаи худро тарк мекарданд, ба муҳочирати меҳнатӣ мерафтанд. Аммо акун вазъият ба кулӣ тағйир ёфта, системаи маориф ва илм дар қолаби пешрафтҳои ҷаҳиду ба талаботи замон ҷавобгӯи худ, муаллимонро ба тадрис ҷалб мекунанд.

Ҳарсола 5 октябр донишомӯзони саросари дунё Рӯзи ҷаҳонии муаллимро ҷашн мегиранд. Донишҷӯони тоҷик низ бо он эҳтироми азалие, ки нисбат ба устод, омӯзгор, муаллим доранд, бо истифода аз фурсат дар муассисаҳои таҳсилоти миёнаи умумӣ ва макотиби олий мизҳои гирд, семинарҳо ва ҷарабаниҳои фарҳангӣ доир менамоянд.

Имрӯз ёдоварӣ мешавад, ки муаллимон ҳамоно касоне ҳастанд, ки дар зеҳни донишомӯзон ангежа ва ишқ ба зиндагиро шукуфо мекунанд. Ҳамвора бояд ба хотир дошта бошем, ки бисёре шахсиятҳои бузург муваффақиятҳои ҷашмгирӣ худро маҳз натиҷаи заҳамоти бедареги муаллимонашон медонанд.

Н. Акбаров,
«ҶО»

БА ИФТИХОРИ 75-СОЛАГИИ ПРОФЕССОР АСАДУЛЛО САЪДУЛЛОЕВ

Устоди хирадманд ва маҳбуб

Дар одамият нотақрору намунаи шоистае барои ҳампешаҳо ва шогирдон...

Дар муносибат ҳалим, ҳамсуҳбати дилнишин, қадршинос...

Дар маҳофил суҳанвар, таъсиргузор, соҳибандеша...

Дар зиндагӣ хирадманд, пешво, падари маҳбуб...

Ихтисосманде, ки дар соҳаи илму фан ба ҳадди камолот расида, доно ва тавоност...

Устоде, ки минои ҳазорон шогирд дар ҷодаи журналистика ва зиндагӣ шуда...

Муаллиме, ки ҳар сатри рӯзгораш барои насли ҷавон омӯзанда, қобили пайравӣ ва идеалсозист...

Олиме, ки дар арсаи илму эҷоди Тоҷикистон ҷойгоҳи вижа ва авторитет дорад – профессор АСАДУЛЛО САЪДУЛЛОЕВ

ШАРҲИ ҲОЛ:

22 сентябри соли 1940 дар деҳаи Карсанги шаҳри Ваҳдат ба дунё омадааст. Соли 1962 бахши филологияи факултаи таъриху филологияи Донишгоҳи давлатии Тоҷикистон ба номи В. И. Ленинро хатм кардааст. Фаъолияти амалиро дар соҳаи журналистика соли 1962 ба ҳайси муҳаррири телевизиони Тоҷикистон оғоз намудааст. Аз соли 1964 то соли 1981 дар рӯзномаҳои «Маориф ва маданият», «Газетаи муаллимони», «Тоҷикистони советӣ» ба сифати мудири шуъба, котиби масъул, ҷонишини муҳаррир кор кардааст.

Соли 1978 рисолаи номзадӣ ва соли 1996 рисолаи докториашро ҳимоя кардааст.

Солҳои 1992-2002, 2007-2009 мудири кафедраи телевизион ва радиошунавонии ДМТ, солҳои 2002-2005 декани факултаи журналистикаи ДМТ буд.

Муаллифи 40 асар ва беш аз ҳазор мақолаи публицистӣ мебошад.

Узви Иттифоқи журналистони Тоҷикистон (1965), Иттифоқи нависандагони Тоҷикистон (1992), Аълоҷии маориф, фарҳанг, матбуот, телевизион ва радиои Ҷумҳурии Тоҷикистон, дорандаи Ифтихорномаи Совети Олии РСФС Тоҷикистон, барандаи ҷоизаи ИЖТ ба номи Лохутӣ (1998), медали «Хизмати шоиста» (1998), Корманди шоистаи Тоҷикистон (2013).

Журналистика дар ҳар даври замон на танҳо ба возеҳияти афкор, умқи мазмун, балки ба нафосату зарофати бадеият ва эҳтисос, феълӣ хӯи одам низ эътибори ҷиддӣ медиҳад.

Асадулло Саъдуллоев

Охирҳои соли 2003 буд ё аввалҳои соли 2004, устод Асадулло Саъдуллоев, ки он вақт декани факултаи журналистика буданд, маро ба ҳуҷраи кори худ даъват карданд. Донишҷӯи курси 3-юми донишгоҳ будам. Профессор бо лаҳни ба худ хос, чеҳраи боз ва падарона дар бораи таҳсил ва корҳои эҷодии пурсон шуданд. Хеле суҳбати гарм доштем. Устод оид ба тамоюлҳои журналистикаи муосир, идеалҳо ва рисолати касбӣ ибрози андеша карданд ва камини ҳам бо истифода аз фурсат машварати устодро оид ба чандин масъалаи мавриди таваҷҷуҳам гирифтам...

Он замон аз он суҳбат дуруст пай набурдам, ки ҳадафи аслии профессор аз даъвати ман ба наздашон чӣ буд. Вале баъдтар рӯшан шуд, ки барои кадом як мақолаи танқидии устод аз «болоҳо» «гап шунидаанд». Бо ин вучуд, дар суҳбати устод Саъдуллоев оҳанги накуҳиш, гиламандӣ ё сензураро аслан эҳсос накардам. Баръакс, устод бо пуштибонӣ аз шогирдон ҳамеша таъкид медоранд, ки «мо худамон ба онҳо навиштанро меомӯзем, чӣ сон боз онҳоро

аз навиштан боздорем?!».

Шумораи чунин шогирдон «сарсахт» ё «бесар»-и факултаи журналистика кам набуд ва агар азхудгузаштагӣ, сабурӣ, дурандешӣ, роҳнамоӣ ва ташвиқи таҳрики устод ба пажӯҳишу эҷод намебуд, шояд кам касе аз онҳо соҳиби диплом мешуданд...

Ҷоҳилон ба илм нафрат доранд, нохондаҳо ба он бисёр шавқманданд. Аммо хирадмандон аз илму фан истифода мекунанд.

Фрэнсис Бэкон, файласуф

Боре ҳини дарс аз муаллим савол кардам, ки «Чаро ҳар қадар бисёр меҳонам, гумонам, бештар аз он наредонам ва саволҳои бисёртаре дар зеҳнам падид меояд?». Устод Саъдуллоев лаҳзае андеша карда, аз Оноре де Балзак, адиби фаронсавӣ, иқтибос кард: «Калиди ҳама гуна илм аломати савол аст». Ин ҷумла ба ман оромии рӯҳӣ бахшид ва дилпур шудам, ки равонаи роҳи дуруст мебошам. Устод ин ҳарфро гуфтанду бароям китоби тозанашири худ «Асосҳои журналистикаи телевизион»-ро бо соядаст тақдим намуданд: «Ба шогирди пурдону пуркор бо умеди сарсабзиҳои оянда. Имзо».

Кори устод Саъдуллоев ва муносибатиш бо шогирдон саропо панду ибрат аст. Бо вучуди серкорӣ, ҳеҷ гоҳ

профессор аз посух ба саволи шогирд канораҷӯӣ намекунанд. Ба сарнавишти ҳар донишҷӯ ҳавасманд мебошанд. Дар суҳбат бо хурдҷӯ устод ҳеҷ гоҳ сатд намегуздоранд, ҳалиму солор ҳастанд. «Устод мисли падар аст, балки аз ӯ дида дар пеш. Вай бояд ғамхору ҳамзамон серталаб, дилсӯзу ҳидоятгар бошад», - гуфтааст ҷое. Ба пиндори устод, журналистика ба зоти худ маърифат ва сиёсат аст. «Ҳамон шахсе ҷаҳонбинии васеъ ва донишҳои универсалӣ хоҳад дошт, ки зиндагии муосирон, донишҳои асрӣ, маърифати олиро омӯхтаю бо вучуди хеш онро дарк намояд, бо назарияи сохтмони ҷомеаи идеали ҳамзамонашон ошноии комил дошта бошад. Забонаш фасеҳу мардумӣ буда, зудкор ва посухаш қотетъ, ниҳодаш адолатпараст будаву одоби олии муоширатро бидонад ва асло аз пайи бадию бадкорӣ наравад», - бо чунин суҳанҳои муассир шогирдонро ба таҳсилу кандукови бештари эҷодӣ ташвиқ мекунанд профессор Саъдуллоев.

Илм ҳеҷ гоҳ китоби итмомшуда набуд ва нахоҳад шуд. Ҳар як комёбии муҳим саволҳои навро ба миён меорад. Ҳама гуна рушд батадрич бо масъалаҳои боз ҳам навтару амиқтаре рӯ ба рӯ меояд.

Алберт Эйнштейн, олими физик

Асадулло Саъдуллоев ҳамеша бо тозаназарӣ, гуфта тавонистани ҳарфи нав, таъсирбахшии суҳан шогирдон ва хонандаҳои асари худро мутаҳайир мекунанд. Устод журналистика ва журналистони тоҷикро прогрессив ва

ҳамқадами замон дидан мехоҳад. Гоҳе танқид мекунад, «хушкорӣ аз пуркорӣ аст» мегӯяд, тасвиру ташбеҳҳои муассиреро дар нутқаш ба кор мебарад, то суҳанаш ба донишҷӯён - рӯзноманигорони оянда кора кунаду навоарино пеша намоянд. «Одами авом (яъне камҳавсала, танбал) ҳамеша чунон буду чунин ҳаст, ки талаш надорад, бечора мемонад... Мешавад ҳолатҳое, ки ҷавонон на мутолиа доранд, на завқи он. Аз панду насихат гоҳ дил заъф мекунад, меҳояи худро ба ҷое пут кунӣ, ки ҳеҷ банди муъмин туро набинад – шармандагист охир, вақте мегӯӣ, ки фалон адибро хондаӣ, ё ҳама хомӯшанд ё мегӯянд, ки ӯ журналист нест. Журналист шахсияти эҷодкор аст, вай бояд инсонии худогоҳ, ҷаҳонбинияш васеъ, бомаърифат ва донишманд бошад», - мегӯяд устод.

Профессор Саъдуллоев дар баробари устоди мушфиқи ҳидоятгар будан, ҳамчунин ҷое саҳтгиру саҳтгӯ ҳам мебошад. Вале ин саҳтгӯиҳо боасос ва нарму пандомез садо медиҳанд, ки нафари танқидшуда ҷойи ранҷидан аз суҳани ин устоди хирадманд, ба ислоҳи кори худ ҷадал мекунанд. Далели бисёре барои исботи ин гуфтаҳо лозим нест. Танҳо ба пешгуфтори китоби дотсент Сангин Гулов, ки муҳаққиқи эътирофшудаи журналистикаи тоҷик ва устоди чандин насли журналистон аст, муричиат намудан кофист. Дар сарсухани ин китоб («Амвоҷи суҳан») устод дар баробари ситоишҳо аз маҷмӯаи нави шогирди худ – Сангин Гулов ва дастовардҳои ӯ дар ҷодаи илм, чунин «гиламанда» ҳам шудаанд: «...Дар ин наздикиҳо ба Сангин Гулов барои пуркорӣ сано намехонам, зеро ӯ ҳанӯз ба марраҳое, ки интизораш будем, нарасидааст, талашаш ҳам аланӣ нест... Аммо як чиз маро ҳамеша тасалло мебахшад: Сангин Гулов як журналисти хеле пурдону пурмутолиа аст». Аз ин ҷо бармеояд, ки барои устод, ҳамон гуна ки худ иқрор мекунанд, ҳисси маҳал ё ошноӣ бегона аст. Ӯ намунаи барҷастаи як устод, журналист ва муҳаққиқи бетараф, ҳақгӯ ва соҳиби ҳарфи худ мебошад.

Илм ганҷ аст, одами олим ҳеҷ гоҳ раҳгум намезад.

Петроний

Қобили зикр аст, ки устод Саъдуллоев дар ташаккули дониш ва шахсияти донишҷӯ саҳми муаллимону мударрисонро ҳам бориз меҳонад. «Бисёр чиз ба устод вобаста аст, вай бояд, пеш аз он ки аз шогирд талаб мекунанд, худаш босавод, сермутолиа бошад, ҳар сол қайдҳояшро аз нигоҳи танқидӣ аз назар гузаронад, китобҳои нав, адабиёти тозанаширо варақ занад. Ба саволҳои шогирдон ҷавоб дода тавонад... Устод мисли падар аст, балки аз ӯ дида дар пеш аст», - мегӯяд профессор. Ба пиндори ӯ, фанҳои таҳассусии журналистикаро танҳо аз рӯйи китобҳои дарсӣ, қолаби гузаронидан гуноҳ аст. Муаллими ин ихтисосҳо бояд ба ягон соҳаи эҷод сару кор дошта бошад.

Имрӯзҳо Асадулло Саъдуллоев шогирдонро ба дӯст доштани миллату Ватан, ҳифзи арзишҳои миллӣ, пойбанди манфиати шахсонро гурӯҳе набудан ҳидоят мекунанд. «Нақши матбуоти даврии тоҷик дар пур кардани фазои иттилоотӣ, сиёсӣ, маънавий ва фарҳангииҷомеа назаррас буда, мардуми тоҷик ба каломии ҷопӣ эътиқодманд аст ва дар ҳар даври замон барои пешрафту шукуфои ва таҳкими пояҳои давлатдорӣ миллии худ на ба шамшер, балки ба қалам така мекунанд», - мегӯяд ӯ.

Саҳми Асадулло Саъдуллоев дар ташаккул ва таҳаввули матбуоти Тоҷикистон қобили мулоҳиза буда, ӯ бо диду назари бесобиқа, навҷӯӣ, сабуку услуби ҳосаи нигорандагӣ аз ҳамтоёни худ фарқ мекунанд. Дар воқеъ, захираҳои ин олимони сермаҳсул, устоди поксирришту серталаб ва фаъоли ҷамъиятӣ шоистаи таҳсин аст. Устод Асадулло Саъдуллоев, бешак, саодати илми тоҷик, саодати журналистикаи тоҷик, саодати ҷомеа, саодати Тоҷикистони соҳибистиқлол мебошад!

75-умин солгарди умри бобаракат хучаста бод, устод!

Носирҷон МАЪМУРЗОДА,
Аълоҷии матбуот ва фарҳанги Тоҷикистон,
устоди кафедраи журналистикаи ДДҚ ба номи Носири Хусрав

РИСОЛАТИ НАЦИБИ МУАЛЛИМА

Яке аз суҳанварони баркамолӣ қарнҳои пешин, ки бо исми Амир Хусрави Деҳлавӣ маълуми машҳур аст, бузургӣ ва мақоми шоёни муаллим, таълимдиҳанда ва мураббии инсониятро сутуда, роҳнамои ҳаётро «дурру ҷавҳари пок ва зевари хок» номидааст, ки бисе муносибу шинам афтада, ҷавҳари одамиро муқаррар менамояд. Агар гӯянд, ки шоири озода покизагии ахлоқ, ҳимматбаландӣ, нақӯкорӣ ва илмпарвариюму озғорро шарафу фазилати инсонияш шуморида, муаллимиро «чарх туро баҳри шараф сохта!» гӯён муроҷиат намояд, яқин донед: қадру қиммат ва эътибори устоди роҳнамои неқоҳ, воқеан, хеле бузургу олист!

Оё ин каломи пурмаъниро омӯзгори хушсалика, муаллимаи фанни химия ва биология, донандаи хуби ихтисоси хеш ва маърифати оилави Қумринисо Шукронаева дарк намуд? – Муаллимаи қобилиятнокӣ ки миёндӯст ва шогирдпарвар дарҳол посух дод, ки педагогҳои маъруфи ҷумҳурӣ ва шаҳр устодони ӯ ба шумор мераванд.

То тавонӣ аз лаби соҳибсухан файзе бубар, Ин садаф чун вошавад, гавҳар зи каф ояд бурун.

Зимнан, тарҷумаи ҳоли ӯ, номи зебои Қумринисо гирифтаниш ва умеду орзуи волидонро амалӣ намуданаш мароқоваранд. Дар зеботарин фасли сол, дар нектарин рӯзи Наврӯзи хучастапай дар як оилаи хушрӯзгори саодатманд, ки аҳлона, мутафиқона ва дӯстона зиндагӣ мекарданду файзу баракати дастархону ободии рӯзгори эшон аз меҳнати ҳалол сарчашма мегирифт, овози тифли дӯстрӯи танинандоз гардид. Ин ҳодисаи хуш 21 март соли 1945 дар деҳаи Қизиласкар (ноҳияи Шаҳритуси вилояти собиқ Қургонтепа) (ҳоло Хатлон) ба вуқӯ пайваст.

-Даштҳои холӣ аз обуғиёҳ ва ҷулистони собиқ водии Вахш, ҳама ҷо боғу бӯстони пурнақшат мешаванд, ба аҳли оила – зану шавҳари мӯни – Набиевҳо рӯй овард хеши наздиқашон, бегуфтгӯӣ, тифли зебои Шумо ба пою қадам будааст. Боғҳои шуқуфони Ирам дар забони одамон ва адабиёт ниҳоят серистеъмол мебошад. Ба он муносиб номи ёфтан лозим.

- Пас номашро Ирамгул гузорем, ҳамин тавр? – суол дод модари шодмон.

Ҳама аҳли оила ин номи писандидаро маъқул карданд. Моҳҳо, солҳо гузаштанд. Айёми ба мактаб рӯй овардани Ирамгул низ расид. Дабистони № 10 – и мактаби миёнаи ба номи Т. Г. Шевченкоро ҳама медонистанд. Қарор доданд, ки Ирамгул толибаи ҳамин даргоҳи дониш мешавад. Худи ӯ беқаророна ин тараф – он тараф медавид, гӯё касеро ҷустуҷӯӣ мекард. Сабабаш баъд маълум шуд. Баъди солҳо...

Духтарак аз хонаводаи аҳли захира – Ирамгул Набиева солҳои 1963 – 73 дар мактаби мазкур хонд. Омӯзгорони соҳибкасб – Салим Акрамов (дар синфҳои ибтидоӣ), Зариф Аббосов (муаллими фанни таърих), Аскар Сулаймонов (омӯзгори забон ва адабиёти тоҷик, ки нутқи равону садои ширадор ва шеърхониаш шогирдонро ба худ ҷалб менамуд) ва Тоҷиддин Бандаев (ки мисолу масъалаҳои нишонрас оварда, толибилмонро бештар ба ҳаёт омода менамуд) ва чандин нафар муаллимони дигар Ирамгул Набиева ва ҳамсолону ҳамсинфонашро сабақ доданд ва роҳи рости дурусти зиндагиро фаҳмониданд: даме зи омӯхтан маёсоӣ, то ки хешро шиносӣ ва ба ҷамъият манзур шавӣ. Хуллас, завқи суҳан ва суҳанварӣ дар қалби шогирди пешқадами мактаби миёнаи №10 – и ноҳияи Шаҳритус ошён гирифта будааст. Соли 1973 вай бе ҳеҷ дудилагӣ, албатта, бо маслиҳати волидон ва ашхосе, ки аз замири дилаш огоҳ буданд, хучҷатҳояшро ба Донишгоҳи миллии (собиқ УДТ) супорид.

- Факултаи таъриху филология – факултаи писандидаи аксарияти духтарон ва соҳибӣ қалбҳои пурраҳсос будааст, – айёми донишҷӯӣ, замони таҳсил, рафоқату каломи дилписанди устодони илмпарвар – Баҳодур Искандаров, Аҳрор Мухторов, Мулло Эркаев, Роҳат Набиева, Абдуҳамид Ҷалилов ва Усмонҷон Ғаффаров барин донишмандони халқамонро ба хотир меоварад муаллимаи пуртаҷриба, устоди саҳтиру бомаҳорат

Ирамгул Набиева, – соли 1978, ки донишгоҳро хатм намудем, ин фикраи баланди Сайидоро устодомон Роҳат Абдулваҳобова Набиева, оре, муаллимаи ҳамфамилияи ман ба дафттарҳо сабт карданд:

Сайидо, бар сар намоем ҷо намудам хомаро, Сар ба пояш мениҳам, ҳар кас суҳан мепарварад.

Мутахассиси ҷавони орзуманд шуъбаи таърих ва ҳуқуқро бо баҳои шоиста хатм намуд.

-На ҳама шогирдони мо, хусусан, духтарон ин шуъбаро тамом карда рост ба донишгоҳу донишқадаҳо фиристода мешаванд, – дар шуъбаи кадрҳо, ҳангоми тақсмот ӯро ба ҳайрат оварда гуфтанд, – шумо, ки аъло хонда эътимоди бисёр касонро ба даст овардед, ба роҳати Вазорати маорифи ҷумҳурӣ ба кафедраи таърих ва ҷамъиятшиносии Донишгоҳи техникӣ (Институту политехникӣ) фиристода мешавад.

Ана, ҳамин тавр, наздик сӣ баҳор муқаддам фаъолияти ибратбахши муаллима Ирамгул Набиева дар яке аз таълимгоҳҳои олиии обрӯманди ҷумҳурӣ – Донишгоҳи техникӣ (ба номи академик М.С. Осимӣ) оғоз гардид. Ҷамъияти илмпарвари айём ва муҳити гарми дӯстонаи донишқада ӯро хуш пазируфт. Ин далел шоён, ки духтари фарҳангдӯсти ҳуқуқдон дар Донишқадаи техникӣ то соли 1986, то ибтидои тағйи-ротҳои азими ҷамъиятӣ фаъолияти хуб бурд ва ҷомеаи муаллимон ва донишҷӯён ӯро иззату иқром менамуданд, дар ҳолнома ва тавсифномаи Ирамгул Набиева сабт

Омӯзгорон аз волидон бартарӣ доранд: волидон ба мо танҳо ҳаёт мебахшанд, омӯзгорон ҳаёти хушбахтона.

(Арасту)

шудааст.

Соли 1987 зарур афтод, ки ба мактаби миёнаи №92-и ноҳияи Сино мутахассиси қобилиятнок ва таҷрибадошта, ки кори педагогӣ, таълиму тарбия ва тадрису шуғли дурусти толибилмонро ба салоҳият пеш бурда тавонад, фиристода шавад. Ба сифати ҷонишини сарвари таълимгоҳи номбурда фаъолияти хешро оғоз намудани (саҳеҷтараш идома бахшидани) устоди донишгоҳ, шахси маърифатпарвар Ирамгул Набиева ҳеҷ иҷобат (ҷои ҳайрат) надорад: вай хоҳ бо донишҷӯӣ, хоҳ хонандаи дабистон муомилаи хуш ва гуфтгӯӣи ҳалимона дорад. Хидмати ӯ дар ин бахш-соҳаи тарбия ва камолоти маънавии насли наврас-то соли 2004 равнақ дошт. Вале охир, истеъдодпинҳон намемонад, чунонки гуфтаанд: «бӯӣ мушк пинҳон намемонад». Фаъолияти шоистаи Ирамгул Набиева-ро ба назар гирифта, шуъбаи маорифи шаҳри Душанбе ӯро ба гимназияи №1-и пойтахт муносиб донист, муовини директор оид ба таълиму тарбия Ирамгул Набиева (ки ҳамин тавр, аз соли 2004 то имрӯз дар ин вазифа қору хидмат менамояд) дар хусуси таълиму тарбия, парвариши ақл ва истеъдоди шогирдони ҷуянда, касбомӯзии толибилмон дар донишгоҳу донишқадаҳои мухталиф таҳсили хешро идома додани шогирдон андешаҳои ҷолиб дорад.

-Чанд сол муқаддам дар маҷаллаи «Маърифати омӯзгор» баҳси аҷибе оғоз шуда буд. Ман навақас ба ин макони дониш ва гулбоғи хониш – Гимназияи №1, ки устодони барӯманд фаъолият мебаранд ва дастпарварони боистеъдодаш кам нестанд, омада будам. Моҳияти он баҳс, ки миёни мо муаллимон дергоҳе идома дошт, он буд, ки мо, то кай аз дастовардҳои бузургони илму адаби ҳазорсоламон лоф мезанему комёбиҳои эшонро мудом ёдрас менамоем, вале тарбиягирандагони меросиро – ман, онҳое, ки таълиму тарбияи нағз гирифта, дар дониш-гоҳҳои пешқадами ҷумҳурӣ таҳсил менамоянд, ҷӣ ихтироъ кардаанд?

«Охир, то кай мо аз дастовардҳои илмии Абӯалӣ ибни Сино, Абӯрайҳони Берунӣ, Абӯнастри Форос

бӣ, Закариёи Розӣ ва Умари Хайём лоф занему дар асри XXI аз худамон чизе (илова нанамоем) не? («Маърифати омӯзгор» – №1, соли 2006, 21)». Бубинед ҷӣ суҳанони дуруст ва орзуҳои неқ баён шудааст! Хеле хуш, ки литсейҳо, гимназияҳо, мактабҳои хусусӣ инкишоф меёбанду дар камолоту пешрафти шогирдони лаёқатманд саҳм мегузоранд, – хулоса намуд Ирамгул Набиева устоди касби хеш, муаллимаи пуртаҷриба, ки зиёда аз сию панҷ сол боз дар ҷабҳаи маориф талош меварзад ва ба таълиму тарбияи насли наврас машғул мебошад.

Аҳли назар ва қаламу табъ дар васфи чунин устодони баркамолӣ ҷодаи маърифат, ки беҳтарин солҳои умри азизи бебадалро ба шуғли писандидатарини олам – тарбияи фарзанди Одам бахшидаанд ва дар ин роҳи душвору пуршебу фароз ба ҷое расидаанд, одатан мегӯянд: «Поянда бод устоде, ки ба меҳри худ дар дили шогирд ошён дорад!». Бад – ин маънӣ, ошёнӣ меҳри муаллима Ирамгул Набиева дар баландихост, дар қалби чандин насли толибилмхост, ки ӯ сабаку фазл омӯхта, ба камол расонидааст. Собиқ шогирди таълимдидаи донишгоҳ ва устодони барӯманд имрӯз худ устоди соҳибкасб мебошад.

Ба шогирдӣ касе к-ӯ шод гардад, Расади рӯзе, ки худ устод гардад.

- Ҷикмати халқ маънии баланд дорад, – гуфт муаллима пас аз сӯҳбати тӯлонӣ (ки бори севум сурат мегирифт), – дар фикри як сол бошӣ, ғалла бикор, дар андешаи даҳ сол бошӣ, ниҳол шинон ва дарахт бипарвар, агар умеди садсолаҳо дошта бошӣ, шогирд тарбия намоем, ки қору шуғли муносиб пайдо намояд ва ҳосили тиллоӣ ба бор оварад. Яъне, ақли пешрафта ба кашфу ихтироъ ноил мешавад, чизе меофарад.

Рисолати наҷиби Ирамгул Набиева, омӯзгори дараҷаи олӣ, воқеан, неку писандида ва домандор аст. Ифтихорномаҳо, ки барои меҳнати шоён насибаш гаштаанд, далели қадрдониҳои ӯст аз тарафи ҷамъият ва соҳаи маориф.

МЕҲР БА КАСБ, МУҶАББАТ БА ШОГИРДОН

> Садон шибир – шибир боридани борон Шокирро аз хоб бедор сохт. Ҳарчанд, ки ӯ табиатон барвақт дида аз хоб мекушод. Чолокона либос иваз карда зуд берун баромад, дастурӯ шуст ва озими дабистон шуд. Ба нигоҳи савопомези завҷааш дида духта сарраввап надонист, ки барвақт ба мактаб рафтанаширо чи сабаб нишон диҳад, зеро он рӯз, якшанбе рӯзи истироҳат буд:

– Боми мактаб мечакад тасмим гирифтм, ки бо пешниҳоди аъзои ассотсатсияи волидон ҷамъ омада, маслиҳат намоем, гуфт Шокир бо завҷааш ва сӯи мактаб равон шуд. Дар мактаб директори муассиса Толиб Алиевро дид, ки ба ҳоли парешон сӯи осмони абролуд дида дӯхта буд. Аҳволпурсӣ намуданд ва Шокир ҳамчун раиси Кумитаи иттифоқи касаба пешниҳоди дирӯз баённамудаашро аз нав бозгӯ кард, яъне дигар таъхир нашоюд, зеро 2-3 борони дигар метавонад аҳволи дабистонро хеле бад созад. Аз ин рӯ таъмири асосии боми мактаб бояд бо волидони хонандагон ва соҳибкорон, пирони деҳа ҷиддӣ муҳокима шавад. Ҳанӯз субҳ надамида, мардуми зиёд дар саҳни мактаб ҷамъ омаданд. Ин ҷо ҳузур намудани намояндагони деҳа, ки мардум ба суҳанонашон гӯш мекарданд директору Шокирро хушнуд сохт. Онҳо ин субҳ бори дигар дарк намуданд, ки пешниҳоди Роҳбари Давлат муҳтарам Эмомалӣ Раҳмон ҷиҳати рӯ овардан ба

мактабу маориф аз тарафи сокинони деҳа дастгирӣ ёфтанд. Чанд лаҳзаи дигар пас соҳибкорон дар ҳучраи директори мактаб Толиб Алиев ҷамъомадро кушода хеле мухтасар аз хусуси мушкилиҳои дабистон аз ҷумла ҷакидани боми мактаб изҳори ташвиш кард. Ва ба тақия ба мақоли «шунидан кай бувад монанди дидан» ҳозиринро ба чанд, синфхонаю толорҳо, ки бештар осеб дида буданд, даъват намуд. Вазъият мардумро ҳайратзада сохт, зеро дар қисми дабистон шароити таҳсил ва гузаронидани чорабиниҳо натавонанд имкон надошт, балки хеле хавфнок буд. Аввалин шуда директори корхонаи шароббарории «Парадис» Муҳаммаднозир Дӯстбоев суҳан гуфта, зикр намуд, ки вазъият воқеан ҳам даҳшатбахш ҷаъмиятиро тақозо мекунад. Муовини директори генералии корхонаи муштараки «Зарафшон» Бобоҳон Бобоҳонов, соҳибкорон Фирдавс Ҳоҷиев, Комил Тоштемуров ва чанд нафар волидон низ суҳанони Муҳаммаднозир Дӯстбоевро ҷонибдорӣ намуданд ва қарор шуд, ки таъҷилан таъмиру ташкил оғоз шавад. Ҳамин тавр ҳам шуд ва ҳоҳиши ба мактаб ҳарчи зудтар кӯмак расонидан, мардумро гирди ҳам овард ва дар як муддати кӯтоҳ қисми бино бо дастгирию маблағгузори аҳли деҳ анҷом ёфт. Моҳи октябри соли 2014 сарвари дабистон Толиб Алиев ба нафақа рафт. Дар мавриди номзади нав ба ин вазифа омӯзгорону аҳли деҳа яқдилона Шокир Комиловро дастгирӣ намуданд. Дар шуъбаи маорифи мақомоти иҷроияи маҳалли ҳокимияти давлатии шаҳр низ номзадии Шокир Комиловро пешниҳод шуд. Ин албатта бесабаб набуд, зеро Шокир Комилов

ҳанӯз дар вақти раиси иттифоқи касаба буданаш ба корҳои амалияш собит сохт, ки дар мактаб шахси тасоддуфӣ нест, қобилияти хуби ташкилотчигӣ ва муҳимтар аз ҳама муҷаббат ба шогирдон дорад. Номбурда аз рӯзҳои аввали фаъолият дар вазифаи раиси Кумитаи иттифоқи касаба устои алоҳидаи корӣ ташкил намуд, онро ба воситаҳои зарурӣ муҷаҳҳаз сохт ва ғолиби озмуни шахрии «кабинети беҳтарин» доништа шуд. Баъдан дар озмуни вилоятӣ низ ширкат варзид. Шокир Комилов, ки бештар аз 20 сол роҳбарии ташкилоти иттифоқи касабаи яке аз калонтарин дабистонҳои шаҳри Панҷакент-муассисаи таҳсилоти миёнаи умумии №6 ба номи Абдусалом Деҳоти деҳаи Ғусари ҷамоати деҳоти ба номи Лоик Шералиро ба уҳда дошт, доимо дар ҷиҳзи манфиатҳои иҷтимоии омӯзгорон талош меварзид, кушиш мекард, то ҳар як корманди дабистон дар симои иттифоқи касаба ҳомии хешро дарёбад. Баъди директори мактаб таъин шудан ӯ баробари тавачҷӯҳ ба раванди таълиму тарбия идомаи азнавсозии дабистон ва таъмири асосии онро яққо бо омӯзгорон ва фаъолони деҳа идома дод. Дар як муддати кӯтоҳ омӯзгорон дар симои ӯ мутахассиси кордон варзид, донишманд ва дар навбати худ хоксору серталабро диданд. Албатта ҳамин хислатҳояш буд, ки омӯзгорон атрофи ӯ бо нақшаи ниятҳои нек сарҷамъ омаданд. Дар муддати кӯтоҳи роҳбарӣ корҳои зиёди ободонӣ, мустақкам намудани пояи моддӣ – техникий, муносибати нав бо кор ва аз ҳама бештар боварӣ ба фардои нисбатан хуби таълимгоҳ анҷом ёфтанд. Шокир Комилов дар пешбурди корҳои

ташвиқотию тарғиботи, обуна бо матбуоти даврӣ низ саҳмгузор аст. Бо пешниҳоди дастгириҳои неки ӯ омӯзгорони дабистон ташкили рӯзномаи «Ҳомии омӯзгор»-ро низ ҷонибдорӣ намуданд. Ҳамзамон зикр кардан ба маврид аст, ки маҳз бо ташаббуси ӯ корҳои ҷиҳати таъмири асосии дабистон идома ёфтанд ва 2880 метри мураббаъ боми бино ба маблағи бештар аз 220-ҳазор сомонӣ тунукапӯш карда шуд. Имрӯзҳо корҳои дар самти таъмири мактаб, омодагӣ ба фасли зимистон, баланд бардоштани масъулияти падару модарон, пешгирии падидаҳои номатлуб, аз ҷумла ба ҳизбу ҳаракатҳои ифротгаро, шомил шудани ҷавонон, боло бурдани ҳисси ватандустии хонандагон идома дорад.

Муассисаи таҳсилоти миёнаи умумии №6 барои 1076 хонанда пешбинӣ шудааст ва он 1011 нафар хонандагонро ба оғуш гирифтааст. 71 нафар омӯзгорон бо дарки масъулиятшиносӣ соли хониши 2014-15-ро хуб ҷамбаст намуда, мақсад гузоштанд, ки дар соли оянда ба комёбиҳои бештару беҳтар ноил гарданд. Онҳо бо ҷонибдорӣ аз сиёсати маорифпарваронаи Сарвари давлат Эмомалӣ Раҳмон ва бо дастгирӣ аз супоришҳои вазирӣ маориф ва илми Ҷумҳурии Тоҷикистон Саид Нуриддин Саид, ҳамчунин вазифагузориҳои раёсати маорифи вилояти Суғд фаъолият намуда, ҷиҳати иҷрои талаботи Қонуни Ҷумҳурии Тоҷикистон «Дар бораи маориф» кушиши бештар ба харҷ хоҳанд дод.

Қосим Шарофзода,
раиси Кумитаи иттифоқи
касабаи маорифи шаҳри
Панҷакент.

НАЗОРАТИ ИҶРОИ ҚОНУН

ЭҶСОСИ МАСЪУЛИЯТ

Тарбияи фарзанд кори хеле сангин аст. Муҳити зисту зиндагонии имрӯза моро ба он водор мекунад, ки барои ояндагон дар қатори бунёди шаҳрҳои ободу зебо, роҳҳои мумфарш, нерӯгоҳи барқи обӣ насли сазоворро низ тарбия кунем, ки ояндаи ин миллату баширӣ бошанд.

Аммо бо вучуди ин муаммо тарбия боз ҳам ҳалношуда ба назар мерасад. Дар даврони шӯравӣ хонандагонро ташкилотҳои ибти-

доии наврасон ва ҷавонон тарбия мекарданд. Дар мактабҳо хонандагони фаъолро ситоишу ҳавасманд менамуданд, ба хонандагони суҳтону бадрафтор дар газетаи деворӣ ва ё роҳбарони синф дар ҷамъомадҳо танбеҳ мебуданд. Ин тадбир натиҷаи хеле хуб мебуд. Ба падару модарон роҳат набуд, ки доимо аз паси тарбияи фарзанд бошанд. Он хонандагон қариб аксар ба мактабҳои олиӣ мамлакат бо дониши худ дохил мешуданд. Ҳатто, баъзе падару модарон садди роҳи фарзандони худ мешуданд, ки ҳунар омӯзанд. Мо имрӯз сабаб пеш меорем, ки таҷҳизоти пешин корношоам шудааст, бояд таҷҳизоти навро аз берун ворид созем, то ки маҳсулот сифатан ва миқдоран беҳтар ва бозоргир шаванд. Мисоли ҳамин шояд усулҳои таълиму тарбияи имрӯзаи мо ҳам куҳна шудаанд. Шояд роҳҳои дуруст ва самаровари таълиму тарбияро ҷустуҷӯ кардан лозим аст. Агар ин як тарафи кор бошад, тарафи дигараш, дар муҳоҷирати меҳнатӣ будани воли-

дон аст, ки фарзандро дар тарбияи модар ё бибию бобо монда, ба Руссия ба кор мераванд ва солҳои дароз онҳоро суроғ намекунанд. Ҳатто, духтарон ва писарон дар набудани падар ба ҳаёти мустақилона мебароянд. Борҳо шохиди он гаштаем, ки падарон ба фарзандони худ ба воситаи телефон фотиҳа медиҳанд.

Худ қазоват кунед, оё ин аз рӯи инсоф аст? Ҳамин аст, ки ҷавонон оилаи мустақкам пайдо накарда, дар як муддати кӯтоҳ аз ҳам ҷудо мешаванд ва дар зерӣ таънаву маломати тарафайн ба худкушӣ даст мезананд. Имрӯзҳо сафи муҳоҷирони меҳнатӣ аз ҳисоби хонандагони мактабҳо низ хеле зиёд шудааст, ки оқибати хуб надорад. Ин наврасон ба Русия рафта, ба касалиҳои гуногун гирифта мешаванд ё, ки сабаби ташвиш мегарданд.

Тарафи дигари бепарвоии падару модарон ба тарбияи фарзанд дар он аст, ки бачагон шаби дароз аз фитаҳо филмҳои ба синну солашон номувофиқ ва ё барояшон нофаҳмо ро тамошо мекунанд. Вале

волидон мароқ зоҳир намекунанд, ки фарзандашон ба чӣ кор машғулу овора аст. Хонандагон аз оилаҳои камбизоат бошанд, дар шаҳрҳо бо мошиншӯӣ, аробакашӣ ва пулчинӣ дар нақлиёт машғул бошанд. Дар деҳот барои ёри додан ба ғунучини ҳосили зироатҳо банданд, ки ин низ ба пастшавии сатҳи маърифати онон бетаъсир нест. Дар бисёр мактабҳои шаҳру ноҳияҳо мутахассис намерасад. Хусусан, ба омӯзгорони фанҳои дақиқ ҳамаи ноҳияҳо ва ҳатто, шаҳрҳо ниёз доранд. Гузашта аз ин, нарасидани китобҳо, набудани асбобу анҷомҳои лабораторӣ дар мактабҳо сифати таълиму тарбияро паст кардааст. Кори тарбия намудани насли наврас вазифаи ҷонии ҳар аъзои ҷомеа мебошад.

Пас, биёед, дар руҳияи ватандӯстӣ ва меҳаншиносӣ насли имрӯзаро тарбия ва ба камол расонем.

ЮСУФ ШАРИФЗОДА,
омӯзгор,
узви Иттифоқи журналистони
Ҷумҳурии Тоҷикистон

Баланд аст аз фалак шони муаллим...

Омузгорӣ пешаи шарафманд аст. Бузургони олам мутафаккирон, суҳанварон сиёсатмадорон, донишмандон дар осори худ дар хусуси муаллим суҳанҳои зиёде гуфтаанд. Тамоми устодони бузург ва омузгори мухтарамро, ки дар ин ҷодаи ифтихорӣ зиндагии хешро бахшидаанд ба иди касбияшон муборакбод намуда, чанде аз дурдонаҳои андешаро дар мавриди манзалат ва бузургии онҳо дар ҷомеа пешниҳоди хонанда азиз менамоём.

Аз устодам онқадар қарздорам, ки аз падари худ; аз ҳаёт гирифтаам, вале аз Арасту ба чизе доро гаштам, ки метавонам ҳаётро неку гузаронам.

Искандари Мақдунӣ
Агар таълим медиҳӣ, бикӯш, ки кӯтоҳсухан бошӣ, то ақли фармонпазир ҳамон дам суҳанҳои шунавад ва дуруст дар ёд нигоҳ дорад. Суҳани дарозро зехни мо нигоҳ дошта наметавонад.

Горатсий
Ҳар, ки шогирд набуд, бешак устод намешавад. Шогирде ҳақир аст, ки талоши аз устоди худ гузаштанро надорад.

Лонардо да Винчи
Барои таълими дигаре ақли бештар даркор аст, нисбат ба таълими худ.

М. Монтен
Агар ашхосе, ки ба эшон тарбия ва ғамхорӣ

дар ҳақиқи бачаҳо вогузур шудааст, ба бепарвой гунаҳгор доништа шаванд, агар ба ҷиҳати ислоҳ накардану насихат додани бачаҳо онҳо ягон иллат ё одати зишт пайдо кунанд, ки хилофи рӯҳи ҷомеа бошад, пас гунаҳкорон аз шарафи машғули ба ин пеша, мувофиқи андозаи гуноҳ, як давраи муайян ё ҳамеша махрум бояд шаванд.

Морелли
Шири модарро барои ҷисм табиат тавлид мекунад, барои рӯҳ муаллим.

Г. Лихтенберг
Бо тарбиятгари боистеъдод тақлид макун; на навдаҳои алоҳида, балки решаҳои об бидеҳ, ки баъд ҳуди навдаҳои шодоб хоҳанд кард.

Жан пол Рихтер
Муаллимро воҷиб аст, то босубот болои худ худ кунанд, ҷунки ҳуди ӯ аввалин омили тарбия ҳуб ва омӯзиши самарабахш аст.

А. Дистерверг
Агар ту воситаи мустақкам набудани бадан, обутоб додани ирода, наҷиб гардонидани дил, тез гардидани ақл ва ба ҳолати эътидол даровардани фаҳро донӣ, пас маълум мешавад, ки тарбиятгар ҳастӣ.

Ш. Летурно

Муаллими покҷидон, бояд ҳамеша талабаи бодикқат бошад.

М Горкий.
Барои он, ки дигаронро таълим диҳӣ, бояд бисёр донӣ.

Г. Короленко
Муаллимон ҳамчун машғалҳои маҳалии илм бояд ки дар баландии донишҳои муосир дар соҳаи ихтисосии худ қарор бигиранд.

Д. И. Менделев
Муаллиме, ки ба падару модар муҳаббат дорад, беҳтар аз муаллимест, ки ҳамма китобҳои хондааст аммо ба талабагон кор надорад. Муаллиме, ки дар ҳаштан муҳаббат бо кор, ва талабагонро омешиш медиҳад, муаллими комил аст.

Л. Н. Толстой
Муаллим шахсе, аст, ки ба насли нав тамоми анбештаҳои пурқимати асрҳои бояд бидиҳад. Танҳо он вақт парваридани инсонии нав мумкин хоҳад буд.

А.В. Луначарский.
Муаллимӣ ба назари ман ҳунари олист. Бечизаст нест, ки дар даврҳои пешин муаллимро бо падар баробар медонистанд, ҳатто бартар аз падар. Он вақт нуфуз ва эҳтироми азизе дошт.

М. И. Калинин.

Саҳми тоҷикон дар илму фарҳанги ҷаҳон

-Нусхаи «Авесто»-ро, ки Искандар набуд сохт, дар 12 ҳазор пусти гов навишта буд, ки баъд аз он матни нопурраи он дар ҷаҳон боқӣ монд.

-Бузургтарин мазҳаб дар миёни мазҳаби исломӣ мазҳаби Абуҳанифаи тоҷик аст.

-Бузургтарин муҳаддис дар олами ислом Бухорӣ тоҷик аст.

-Пурнуфустарин табиби илмӣ дар тамоми олами асримиёнагӣ Ибни Сино тоҷик буд.

-Асосгузори аввалин империяи бузург дар олам Куруши ориёист.

-Ҷамолиддин ном донишманди тоҷик дар Чин ҳафт навъ асбоби ситорашиноӣ ихтироъ кард ва тақвими дақиқе тартиб дод, ки соли 1281 дар тамоми қаламрави Чини бузург ба расмият дароварда шуд.

-Асосгузори илми Алгебра ал-Хоразми тоҷик аст.

-Аввалин интишордиҳандаи эъломияи ҳуқуқи башар Куруши Кабир буд.

-Аввалин кашфкунандаи микробҳои Ибни Синост.

-Аввалин ҷарроҳкунандаи маълуми бемории бод (рак) Алӣ ибни Аббоси тоҷик (ваф. 994) аст, ки сатҳи кори ӯ баробар ба нишондодҳои илмӣ имрӯз аст.

-Муаллимони математикаи Ренессансия мо (яъне Эҳён Аврупо) мусулмонон ва садришинони ин илм донишмандони тоҷик буданд.

Профессори фаронсавӣ Жак РИСЛЕР

-Ихтироъи тӯпи борутӣ кори бародари тоҷик Алоуддин, Исмоил ва Қиёсуддин дар Чин аст, ки эшон бо даъвати императори бузург Қубилой (охири қ. XIII) ба Чин барои сохтани манҷаниқ даъват шуда буданд.

-Таъсири астрономҳои мусулмон ба Ренессанси Аврупо мисли таъсири математикони онҳост.

Жак РИСЛЕР

-Бузургтарин кашфиётҳои уламои бузурги Аврупо Чордано Бруно (1546-1601), Коперник (1473-1543) ва Галилео Галилей (1564-1642) баста ба кашфиётҳои донишмандони тоҷик аст.

-Меъмор ва тарроҳи шаҳри Пекин як нафар муҷоҳиди тоҷик бо номи Иҳтиёриддин аст, ки онро пас аз вайрон намудани муғулҳо (қ. XIII) бунёд ниҳодааст. ӯ тамоми нозуқиҳои меъморӣ чиниро омӯхта, бо навигарҳои худ афзуда буд.

-Курашакл будани Замин, дар атрофи меҳвари худ ва дар гирди Офтоб давр задани онро чандин қарн қабл аз ғарбиён Берунӣ кашф карда буд.

-Аввалин маротиба дар ҷаҳон Берунӣ ҳисоб кардани масоҳати Заминро ошкор сохт, ки дар Аврупо бо номи «Қоидаи Берунӣ» маъруф аст.

-Сарвари киштисозон ва дарёнавардони Чин як нафар тоҷики бухорӣ мавсум ба Муҳаммад Нуриддин (Зинг Хи номи Хитои ӯ) буд, ки санъати дарёнавардӣ Чинро (қ. XV) ба авҷи аълои он расонид.

-Фарҳанги Аврупо натанҳо бо Алгебра, балки бо дигар шӯбаҳои илми ҳисоб низ аз ҳисоби кашфиёти мусулмонон ғайӣ шуд; воқеан ҳам илми ҳисоби муосири Фарб танҳо давоми ҳаҷмон илми ҳисоби мусулмонон аст.

Профессори фаронсавӣ Э. Ф. Гауте

-Рақами сифр ихтирои Муҳаммад Ал-Хоразми.

-Ҷобири Батонӣ тоҷик (ваф. 929) дар ҷаҳон аввалин шуда «феълан асоси илми тригонометрия гузоштааст».

Жак РИСЛЕР

-Ҷадвали астрономии Батонӣ то асри XVI ҷадвали асоси астрономҳои Аврупо буд.

-Паҳнкунадагони дини ислом дар Чин аслан тоҷикон буданд. Ин аст, ки дар он кишвари бузург рӯҳони

исломиро на «мулло» балки «донишман» («донишманд»-и тоҷикӣ) мегӯянд.

-Аввалин донишманде, ки дар ҷаҳон ҳамии мадори офтоб (кривизнаи эклиптика)-ро муайян кард, Фарғонӣ тоҷик (ваф. 861) буд.

-Осонтарин роҳҳои дарёфти обҳои ниҳони зеризаминӣ ихтироии Муҳаммад Қарачӣ тоҷик аст.

-Асосгузори воқеии илми оптика Ибни Ҳайсам (ваф. 1039) аст. Китоби «Мабҳаси нур»-и ӯ чандин аср китоби асосии дарси ва амалии уламои Шарқу ғарб буд. Тамоми таҷрибаҳои Рочер Бекон роҷеъ ба ин мавзӯ дар асоси нишондодҳои Ибни Ҳайсам сурат гирифтааст.

-Қутбуддини Шерозӣ 300 сол қабл аз Декарт ҷиғнагии рангинкаморро ошкор карда буд.

-Абубакри Розӣ (ваф. 925) яке аз асосгузори физикаи таҷрибавӣ дар олам аст.

-Аз 13 адад китобҳои таълимии исломие, ки дар миёни тамоми мусулмонони Чин таълим дода мешуд, 11-тоаш ба забони форсӣ ва аз ҷумла якеи онон «Ғулистон»-и Саъдӣ буд.

-Кислотии сулфит ва спирти тоза ихтироии Абубакри Розист.

-Чордано Бруно Ибни Ҳайёнро дар радифо дувоздаҳ доҳии бузурги олам ҷой додааст.

-Аввалин маротиба Абубакри Розӣ исбот намуд, ки нури биниш на аз чашм, балки аз акси моддаҳо падида меояд.

-«Падари илми химия» дар ҷаҳон Ибни Ҳайён тоҷик (ваф. 805) аст. Натиҷаҳои илмӣ бузургтарин химикони ҷаҳон Пристлӣ (1733-1804) ва Лаувазена (1743-1794) аз натиҷаҳои илмӣ Ибни Ҳайён пастанд.

-Яке аз асосгузори аввалини назарияи мизон ва вазнҳои қиёсӣ дар физикаи амалӣ Абубакри Розист.

-Дар илми физика аввалин бор Ибни Сино (ваф. 1037) дар категорияи вақт якҷоя будани модда ва ҳаракати

онро ба миён ниҳод, яъне ҷудоии ҳаракатро аз замону макон рад кард.

-Аввалин маротиба дар ҷаҳон дар дохили атом мавҷуд будани энергияро Ҷобир ибни Ҳайён (ваф. 805) пешгӯӣ карда буд.

-Кашф ва тақсимбандии се навъи ҳаракат-аразӣ, қасрӣ ва табиӣ (дар илми физика) кори Ибни Синост.

-Кашфи мафҳуми «майл» дар физика, ки пояи қонуни ҳаракати Галилей аст, ихтирои Ибни Синост.

-Яке аз асосгузори мафҳумҳои импулс ва инерсия дар физика Ибни Синост.

-Асосгузори омӯзиши вазни хос дар физика Берунӣ (тав. 973) мебошад.

-Амалия тарзи озмоиши таҷрибаҳои илмиро нахустин бор дар таърихи илм Берунӣ ба миён гузошт.

-Аввалин маротиба дар ҷаҳон Ибни Ҳайсам собит сохт, ки рӯшноӣ бо суръати барҳамҳуранда паҳн мешавад.

-Аҳмад ибни Мусоӣ Хоразмӣ (қ. 1X) нақшаи бештар аз 1000 ашёро бо силсилаи худидора (автоматӣ) кашида буд.

-Мафҳуми синус ихтирои тоҷикон аст. Дар таърихи илм миёни уламои имрӯзии олам ин баҳс ҳал нашудааст, ки онро кадоме аз ин се донишманд: Абулвафоӣ Бузҷонӣ, Абунабри Форобӣ ё Ҳомиди Хучандӣ кашф кардаанд, вале барои мо донишони ин амр кофист, ки он ҳар се бузургвор тоҷиканд.

Аввалин маротиба яке аз донишмандони ихтироии мусулмон (ки назди аврупоён бо номи Ибни Фирнос маъруф аст) дар соли 880 дастгоҳи парвозие аз матоъу пари паррандагон сохт, ки монанд ба аэроплан буд ва ба воситаи он тавонист, ки чанд лаҳзае дар фаза парвоз кунад, сипас ба замин нишинад. Ҷунонҷи маълум аст, ҷунон кореро дар Фарб баъди бештар аз 1000 сол, яъне дар соли 1903 анҷом доданд.

 <p>Муассис: Кумитаи иттифоқи касабаи маориф ва илми Ҷумҳурии Тоҷикистон</p>	<p>САРМУҲАРРИР УМРИНИСО НАҶМИДДИНОВА</p>	<p>Ҳайати таҳририя: Салимзода Шерхони Одина, Р.С. Одинаев, М.С. Курбонов, Ю. А. Ҷумъабоев, С. Б. Шогузанфаров, Ҳ. С. Раҳматов, О. П. Усмонова, Т.Р. Раҷабов</p>	<p>Моҳнома 31 октябри соли 2012 тахти рақами 0032/рз дар Вазорати фарҳанги Ҷумҳурии Тоҷикистон аз нав сабти ном шудааст.</p>	<p>Нишонии моҳнома: шаҳри Душанбе, хиёбони Рӯдакӣ 20, Кумитаи иттифоқи касабаи маориф ва илми Ҷумҳурии Тоҷикистон</p>
	<p>Телефонҳо: 93-873-74-66 221-11-80 227-85-01 223-17-48 221-13-21 221-16-74</p>	<p>Мухбирони минтақавӣ: Ҳ. Ҳамидов, И. Мақсудов.</p>	<p>Моҳнома ба хоштири гуногундешӣ мақолаҳои низ ҷоп мекунад, ки метавонад бо муаллифон ҳамаҷида набошад ва масъулиятро ба дӯш нагирад.</p>	<p>Индекс: 734012 Суратҳисоби банки мо: Кумитаи иттифоқи касабаи маориф ва илми Ҷумҳурии Тоҷикистон РМА (ИНН) 01 000 37 95 20 20 29 72 61 690 1000 227 35 01 01 369 20 40 29 72 41 36 91 ҶСҚ Ориёнбонк, шаҳри Душанбе</p>
<p>e-mail: numriniso@mail.ru</p>				